

Sjev van Rooij, blinde luisterspelfanaat

Sjev van Rooij (31) is een blinde man uit 's Hertogenbosch en waarschijnlijk de meest fervente luisterspelfanaat van Europa en daarbuiten. Hij is de initiatiefnemer van het hoorspelblad *SYNOPSIS*, dat zich hoofdzakelijk tot niet-visueel gehandicapten richt.

Sjev van Rooij:

“Het hoorspel werd mij opgedrongen door mijn visuele handicap. Ik ben erg geïnteresseerd in literatuur, lezen, toneel, maar aangezien b.v. voor toneel of film ten gevolge van mijn handicap het toneelmatige voor een groot deel aan mij voorbijgaat, zoek ik dat soort bevrediging op een andere manier. Het hoorspel is voor mij dus een bijzonder interessant medium. Maar ik denk dat ik er zonder die handicap ook wel zou op komen, omdat ik in het hoorspel een aantal elementen terugvind die ik ook als ziende zou missen in de film.

Ik ben in 1968 begonnen met het op band opnemen van alles wat ik aan hoorspelen via de radio kon ontvangen. Het is allang niet meer bij te houden, maar ik moet nu toch ergens in de buurt van de 5000 zittenden: het kunnen er ook 1000 meer of minder zijn. Tellen vind ik een flauwe zaak. Sinds 5 à 6 jaar registreer ik ook alle Vlaamse hoorspelen, vroeger reeds alle Nederlandse, Duitse en Engelse uitzendingen. Nooit heb ik iets gewist: de waarde

van het opnieuw beluisteren zag ik al in vanaf het eerste moment dat ik er eentje opnam.

Mijn olifantengeheugen, dat ook door mijn handicap wordt gestimuleerd, helpt mij wegwijs te raken: ik breng alles onder in categorieën en per taal, alles komt in een zelf gemaakte braille-catalogus met alle basisgegevens erbij: omroep, auteur, vertaler, enz... Er zit een bepaalde lijn in.

Hoe ik het klaar speel? Met twee bandrecorders en twee cassette-recorders in mijn studio; boven op de kamer, ook nog een aantal radiorecorders en met een elektronische tijd klok waarmee ook 's nachts vier verschillende programma's kunnen worden opgenomen. Vanuit Engeland b.v. zijn de atmosferische omstandigheden dan soms beter.

Gelukkig heb ik niet de tijd om alles te beluisteren, want dan zou ik geen tijd meer hebben om al die andere dingen te doen waar ik belangstelling voor heb: ik heb rechten gestudeerd, ik bespeel een hele reeks instrumenten (orgel, klarinet, drums, enz.). De bedoeling van mijn registraties is net als met een bibliotheek: ik heb op een dinsdagavond eens zin om een mooi stuk van Shakespeare te gaan beluisteren en dan heb ik dat meteen; het zou een wonder heten, mocht toevallig een of andere omroep juist iets dergelijks uitzenden. Ik heb zin in dit of dat en dan neem ik het.

Binnen de Nederlandse hoorspel-situatie vind ik dat de pretentie om goede stukken te maken de laatste tijd geweldig naar boven komt: een gewoon simpel hoorspel is voor sommige omroepen bijna iets minderwaardigs geworden. Dat sluit niet aan bij wat het publiek vraagt: die vragen ook ontspanning en eenvoud. Er komen steeds meer producties die beweren iets bijzonders te zijn en het toch niet echt waar kunnen maken.

Wat ik bij de jonge hoorspelmakers merk, is dat ze het hoorspel wat breder benaderen, veel meer onderwerpen aan bod laten komen, maar dat men van de andere kant het creëren van spanning veel minder goed kan dan in b.v. 1956. De spanning, het vasthouden van spanning in een hoorspel, is iets wat men anno 1986 heel moeilijk kan. Misschien ligt het aan de luisteraar, omdat hij te veel is afgeleid door wat hij op TV of op andere plaatsen ziet of meemaakt, dat het daarom niet spannend genoeg kan zijn. Maar volgens mij heeft het te maken met het feit dat heel veel hoorspelmakers te weinig zelf hoorspelliusteraar zijn. En ook dat de schrijvers soms een hoop meer willen vertellen, dan dat ze de spanning weten vast te houden.

Paul Van Herck, die hield de luis-

teraar compleet aan de radio. Je kon niet weglopen want je miste iets. Je wilde ook niet weglopen! Nu heb je de neiging bij hoorspelen: ik kan er best drie minuten van missen. Dat is dan ook weer positief, dat je niet alles moet horen om de draad vast te houden. Maar als we het over spanning hebben, is er toch een element verloren gegaan.

De hoorspelmakers willen meer veranderen dan dat het grote publiek eigenlijk wel wil. Sommige luisteraars hebben moeite om mee op te gaan in de fantasiewereld van de makers. Er worden heel mooie dingen gemaakt: de produkten op zich zijn niet minder dan vroeger, maar een aantal luisteraars is conservatiever dan de evolutie toelaat. Daardoor mist een groot aantal luisteraars de aansluiting.

Met het hoorspelblad *SYNOPSIS* waarin elke maand het hele Nederlandse en Vlaamse aanbod wordt afgedrukt, willen we de luisteraar goed op pad zetten voor selectief luisteren en dat is ook de reden dat ik daar een paar jaar geleden mee begonnen ben.”

Bibliografie

BULTE, I. *Het Nederlandse hoorspel*. Aspecten van de bepaling van een tekstsoort. Utrecht, HES Uitgevers, 1984, 406 blz.

LEWIS, P. *Radio Drama*. London, Longman, 1981, 278 blz.

POPPE, A. en DR. SMEYERS, J. *Het Luisterspel*. (+ twee luisterspelteksten). Leuven, De Clauwaert, 1966, 53 blz.

Voor alle informatie of het inzenden van teksten kan men contact opnemen met de afdeling Luisterspel van de BRT of de “Werkwinkel Drama Radio”, Omroepcentrum BRT, kamer 3L54, Aug. Reyerslaan 52, 1040 Brussel, t.a.v. M. De Sutter.

Op hetzelfde adres ook inlichtingen over het hoorspelblad *SYNOPSIS*.

BRT-uitzendingen: BRT 1: elke zondag tussen 21.05 en 22 uur; herhaling op zaterdag tussen 16.05 en 17 uur.

BRT 3: elke dinsdag tussen 22.30 en 23.40 uur.

De BRT-uitzendingen worden aangekondigd in *MUZIEK en WOORD*, maandblad van de BRT, kamer 9L16, Aug. Reyerslaan 52, 1040 Brussel.